

20.6.2024

ELY-keskuksen lausunto Löytösuon tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnista koskien Rimpineva-Matilannevan (FI1200923, SAC/SPA) Natura-aluetta

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä on tässä tapauksessa tehty luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi Rimpineva-Matilannevan alueen (FI1200923, SAC) osalta, kun hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 luvussa tarkoitettua arviointimenettelyä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto sisällytetään siten YVA-lain 23 §:ssä tarkoitettuun perusteltuun päätelmään.

Rimpineva-Matilannevan alue (FI1200306, SAC)

Rimpineva-Matilanneva on hyvin vetinen aapa, joka on yksi Kainuun parhaita lintusoiita (uhanalaista pesimälajistoa). Aapasuon lävistää luode-kaakkoissuunnassa laaja ylipääsemätön rimpineva-alue.

Pohjoislaidalla on karuja kangas-, tupasvilla- ja tupasvillanevarämeitä sekä rahkamättäisiä lyhytkorsi- ja rimpinevoja. Eteläosassa on rahkamättäisiä lyhytkorsi- ja rimpinevoja, laiteilla pallosara- ja tupasvillarämeitä. Kohteeseen sisältyy myös erillinen metsähallituksen aarnialue Matilannevan länsipuolella. Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyypit ja lajit (lukuun ottamatta edustavuudeltaan luokkaan D luokiteltuja luontotyyppejä ja populaation merkittävyyden osalta luokkaan D luokiteltuja lajeja) kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Alueen suojelussa ja hoidossa tavoitteena on lisäksi vallitsevien luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tilan säilyttäminen turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys.

Alue on liitetty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin (SAC = Special Areas of Conservation) ja lintudirektiivin (SPA = Special Protection Areas) mukaisena alueena.

Rimpineva-Matilannevan Natura-alueella esiintyy kolme Natura-luontotyyppiä, joista kaikki ovat priorisoituja. Suurin osa Natura-alueesta on aapasoita (534 ha) Natura-alueen kokonaispinta-alan ollessa 599 ha.

Rimpineva-Matilannevan Natura-alueen suojeluperusteena ei mainita luontodirektiivin liitteen II lajeja.

Alueen suojeluperusteena olevat lintudirektiivin liitteen I lajit ovat: kaakkuri, metsähanhi, joutsen, jouhisorsa, tukkasotka, sinisuohaukka, tuulihaukka, ampuhaukka, nuolihaukka, kurki, kapustarinta, jänkäsirriäinen, suokukko, jänkäkurppa, liro, vesipääsky, kalatiira, suopöllö, palokärki, keltävästäräkki. Alueella on lisäksi yksi salattu uhanalainen laji.

20.6.2024

Natura-lomakkeessa ei mainita muita tärkeitä lajeja.

Hankkeen vaikutukset Natura-alueeseen Natura-arvioinnin mukaan

Rimpineva-Matilannevan Natura-alue sijaitsee lähimmillään 135 metrin päässä Löytösuon hankealueen rajasta ja noin 900 metrin päässä lähimmästä voimalasta (VE1 ja VE2, Kuva 1). Mihinkään hankevaihtoehtoon ei sisälly Natura-aluetta sen kaakkoispuolella sivuavan Löytösuontien parantamista, vaan kulku tuulivoima-alueelle tapahtuu koillisen ja kaakon suunnasta nykyisiä teitä pitkin. Sähkönsiirron ilmajohto suuntautuu Natura-alueesta poispäin hankealueelta kaakkoon.

Suoraa pinta-alamenetystä tai reunavaikutuksen lisääntymisestä aiheutuvaa vaikutusta ei kohdistu Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin. Tuulivoimaloiden rakentaminen ei vaikuta hankealueen eikä sitten myöskään Natura-alueen pohjavesioloihin, sillä tuulivoimaloiden koamisalueet toimivat edelleen pohjaveden muodostumisalueena. Tuulivoimaloiden perustukset ovat pienialaisia, ja niillä ei ole merkitystä pohjaveden muodostumiselle. Natura-alueen ympäristö on osittain metsätalouskäytössä, jolloin hankkeen toteuttamisen mahdolliset vaikutukset Natura-alueeseen ovat häviävän pieniä verrattuna metsätalouden jo aiheuttamiin vaikutuksiin, muun muassa muutoksiin alueen hydrologisissa olosuhteissa.

Natura-alue sijaitsee kapeaa itäreunan kaistaletta lukuun ottamatta Itäjoen valuma-alueella (57.055), joka kuuluu Siikajoen päävesistöalueeseen. Hankealue puolestaan sijaitsee suurimmaksi osaksi Pentinpuron valuma-alueella (59.395), joka kuuluu Oulujoen päävesistöalueeseen. Itäjoessa vesi virtaa Eteläjoen kautta Natura-alueen luoteispuolella sijaitsevaan Mulkuanjärveen, kun taas Pentinpuron vedet laskevat Vuolijoen kautta Oulujärveen hankealueen itäpuolelle. Rimpineva-Matilannevan alue on korkeampana kuin hankealue, ja pintavesien virtaussuunta Natura-alueen ja hankealueen välisessä ojaverkostossa on etelän/kaakon suuntaan Natura-alueelta hankealueelle päin. Näin ollen tuulivoimahanke ei muuta Rimpineva-Matilannevan valuma-alueen hydrologisia olosuhteita, eikä hankkeen rakentamisvaiheessa maansiirtotöistä syntyvä ojaverkostoon kohdistuva kiintoaineskuoritus vaikuta Natura-alueelle.

Hankkeen vaikutukset Rimpisuon-Matilannevan Natura-suojelun perusteina oleviin luontotyypeihin

Aapasuot

Metsähallituksen valtion suojelualueiden biotooppitietojen (2022) mukaan luontotyyppiä esiintyy lähes koko Natura-alueella ja lähimmillään noin 900 metrin päässä VE1 ja VE2 mukaisesta tuulivoimalasta. Aapasuot on keski- ja pohjoisboreaalisten vyöhykkeiden suoyhdistymätyyppi, jota luonnehtii mimerotrofinen nevakasvillisuus yhdistymän keskiosissa. Aapasuot ovat yleensä laajoja soita, joiden vesistä keskeinen osa tulee

20.6.2024

lumensulamisvesistä, jotka keväisin seisovat suolla. Suoaltaan valuma-alue on yleensä huomattavasti suurempi kuin varsinainen suoallas. Etäisyyden vuoksi hankkeesta ei aiheudu suoria vaikutuksia luontotyyppille. Epäsuorat pintavesivalunnan kautta aiheutuvat vaikutukset luontotyyppiin jäävät muodostumatta, sillä pintavedet virtaavat Natura-alueelta hankealueelle päin, minkä lisäksi hankealue ja Natura-alue sijaitsevat eri päävaluma-alueilla.

Luonnonmetsät

Luontotyyppiä esiintyy linnuntietä lähimmillään noin 2,7 kilometrin päässä kaikkien hankevaihtoehtojen mukaisista voimaloista. Etäisyyden vuoksi vaikutuksia ei muodostu.

Puustoiset suot

Puustoiset suot ovat havu- tai lehtipuumetsiä kosteilla tai märillä turvemilla, joilla vedenpinta on pysyvästi korkealla ja jopa korkeammalla kuin ympäristön vedenpinnantaso. Vesi on aina hyvin niukkaravinteista. Keskeinen tekijä soiden rakenteellista luonnontilaisuutta arvioitaessa on puusto, sillä puustoisten soiden hakkuilla voi olla suuri merkitys suon lajiston säilymisen kannalta, puusto vaikuttaa myös alueen vesitalouteen.

Metsähallituksen valtion suojelualueiden biotooppitietojen (2022) mukaan luontotyyppiä esiintyy lähimmillään noin 900 metrin päässä VE1 ja VE2 mukaisesta tuulivoimalasta. Vaikutuksia luontotyyppille ei muodostu.

Hankkeen vaikutukset suojeluperusteina oleviin lajeihin

Kaakkuri

Kokonaisuutena Natura-alueella pesiviin kaakkureihin arvioidaan kohdistuvan lähinnä huoltotien rakentamisesta aiheutuvaa lyhytaikaista häiriövaikutusta, joka arvioidaan merkittävyydeltään vähäiseksi. Löytösuon tuulivoimahankkeella ei näin ollen arvioida olevan sellaisia todennäköisesti merkittäviä Natura-alueen suojeluperusteena esitettyyn kaakkuriin kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajin esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

Laulujoutsen

Löytösuon tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan sellaisia todennäköisesti merkittäviä Natura-alueen suojeluperusteena esitettyyn laulujoutseneen kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajin esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

Metsähanhi

Löytösuon tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan sellaisia todennäköisesti merkittäviä Natura-alueen suojeluperusteena esitettyyn metsähanheen

20.6.2024

kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajin esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

Jouhisorsa

Löytösuon tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan sellaisia todennäköisesti merkittäviä Natura-alueella esiintyvään jouhisorsaan kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajin esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

Tukkasotka

Löytösuon tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan sellaisia todennäköisesti merkittäviä Natura-alueella esiintyvään tukkasotkaan kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajin esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

Sinisuohtaukka ja suopöllö

Löytösuon tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan sellaisia todennäköisesti merkittäviä Natura-alueella esiintyviin sinisuohtaukkaan tai suopöllöön kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajin esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

Tuulihaukka

Löytösuon tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan sellaisia todennäköisesti merkittäviä Natura-alueella esiintyvään tuulihaukkaan kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajin esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

Ampuhaukka

Löytösuon tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan sellaisia todennäköisesti merkittäviä Natura-alueella esiintyvään ampuhaukkaan kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajin esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

Nuolihaukka

Löytösuon tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan sellaisia todennäköisesti merkittäviä Natura-alueella esiintyvään nuolihaukkaan kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajin esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

Kurki

Löytösuon tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan sellaisia todennäköisesti merkittäviä Natura-alueella esiintyvään kurkeen kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajin esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

20.6.2024

Kapustarinta, jänkäsirriäinen, suokukko, jänkäkurppa, liro, vesipääsky

Löytösuon tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan lainkaan sellaisia Natura-alueella esiintyviin yllä mainittuihin kahlaajalajeihin kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajien esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

Kalatiira

Löytösuon tuulivoimahankkeella ei arvioida olevain lainkaan sellaisia Natura-alueen suojeluperusteena esitettyyn lapintiiraan kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajin esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

Palokärki

Löytösuon tuulivoimahankkeella ei arvioida olevain lainkaan sellaisia Natura-alueen suojeluperusteena esitettyyn palokärkeen kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajin esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

Keltavästäräkki

Yli kilometrin etäisyydellä Natura-alueesta sijaitsevan tuulivoimapuiston ei arvioida aiheuttavan vaikutuksia pesimäaikana pienellä alueella liikkuviin pieniin varpuslintuihin, kuten keltavästäräkkiin.

Salattu uhanalainen laji

Löytösuon tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan sellaisia todennäköisesti merkittäviä Natura-alueella esiintyvään lajiin kohdistuvia vaikutuksia, jotta lajin esiintyminen Natura-alueella vaarantuisi pitkällä tai lyhyellä aikavälillä tuulivoimahankkeen toteutumisen myötä.

Yhteisvaikutukset

Löytösuon tuulivoimapuiston mahdolliset vaikutukset suojeluperusteena olevaan linnustoon kohdistuvat laajalla alueella liikkuviin lajeihin Natura-alueen ulkopuolella tapahtuvien elinympäristömuutosten kautta. Etenkin petolintujen kohdalla voimaloista aiheutuu myös törmäysriski. Yhteisvaikutusten myötä alue, jolla mainitut vaikutusmekanismit kohdistuvat Natura-alueen ulkopuolella liikkuviin lintuihin, laajenee, mutta vaikutusten merkittävyys ei ko-
hoa.

Näin ollen Löytösuon tuulivoimahankkeella yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia niihin luontoarvoihin, joiden perusteella Rimpineva-Matilanneva on sisällytetty Natura 2000-verkostoon.

20.6.2024

Vaikutukset Natura-alueen eheyteen

Millään hankevaihtoehdolla ei arvioida olevan vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin ja sitä kautta Natura-alueen eheyteen. Hanke ei vaaranna juuri niitä luontoarvoja, joiden perusteella kyseinen alue on sisällytetty Suomen Natura 2000-verkostoon. Löytösuon tuulivoimahankkeen ei myöskään yksin tai yhdessä muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa arvioida merkittävästi heikentävän Natura-alueen ekologista rakennetta ja toiminnallista kokonaisuutta.

Vaikutusten lieventämismahdollisuudet

Lieventävät toimenpiteet ovat toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on minimoida tai jopa poistaa kielteiset vaikutukset, joita suunnitelman tai hankkeen toteuttamisesta todennäköisesti aiheutuu, niin, että alueen koskemattomuuteen ei kohdistu haitallisia vaikutuksia.

Lieventämistoimenpiteillä ensisijaisesti pyritään välttämään vaikutuksia ja toissijaisesti vähentämään vaikutuksia. Jokainen lieventävä toimenpide on kuvattava yksityiskohtaisesti ja täsmennettävä, miten se poistaa tai vähentää todettuja haitallisia vaikutuksia ja miten, milloin ja kuka sen toteuttaa.

Natura-alueen suojelun kannalta ei ole esitetty tarvetta lieventäville toimenpiteille, sillä Natura-alueen suojeluperusteisiin ei kohdistu merkittäviä vaikutuksia.

ELY-KESKUKSEN ARVIO VAIKUTUKSISTA JA NIIDEN MERKITTÄVYYDESTÄ

Arvioinnin asianmukaisuus

Hanke ja sen vaihtoehdot on kuvattu Natura-arvioinnissa selkeästi. Vaikutukset on esitetty luontotyypeittäin ja lajikohtaisesti. Arviointi perustuu Natura-tietolomakkeeseen (4/2015). Sekä välittömät että välilliset vaikutusmekanismit on tunnistettu ja vaikutusalueen laajuus määritetty riittävällä tavalla.

Metsähallitus on antamassaan lausunnossa huomauttanut, että hankealueen sijoituessa linnustollisesti arvokkaan Natura-alueen välittömään läheisyyteen, olisi perusteltua tehdä riittävät linnustoselvitykset myös Natura-alueelta, mikäli alueen linnustosta ei ole olemassa ajantasaista tietoa. Pelkästään Natura-tietolomakkeen tietoihin ei tulisi nojautua tietolomakkeen päivityksen hitaudesta johtuvien mahdollisten puutteiden vuoksi. Natura-alueen selvitysmenetelmien tulisi täyttää linnustonseurannan laatukriteerit myös mahdollista myöhemmin tapahtuvaa hankkeen vaikutusten seurantaan varten. On myös hyvä huomioida, että Metsähallituksen Lajitietokeskukseen siirtämät linnustoseurantatiedot Rimpineva-Matilannevan alueelta ovat puutteellisia vesilinnuston osalta, koska seurantatiedot perustuvat vain linjalaskenta-aineistoon. ELY-keskus pitääkin arvioinnin puutteena sitä, että

20.6.2024

alueella ei ole tehty kattavaa linnustoselvitystä, mikä lisää epävarmuutta arviointiin.

Metsähallitus on arvioinnista antamassaan lausunnossa myös tuonut esille, että Rimpineva-Matilannevan Natura-arvioinnissa ei mainita alueella esiintyvää metsäpeuraa. Metsähallitus huomauttaa, että metsäpeura on keväällä 2023 esitetty lisättäväksi suojeluperustelajiksi Rimpineva-Matilannevan ja Pöntönsuon Natura-alueille. Lisäesitys on laadittu Luonnonvarakeskuksen, Suomen riistakeskuksen ja Metsähallituksen asiantuntijayhteistyönä. Arvion mukaan molemmat Natura-alueet ovat metsäpeuran kesäelinympäristöä perustuen Luonnonvarakeskuksen pannoittamien metsäpeurojen seurantatietoon. Metsähallitus katsoo, että hankkeen vaikutukset alueen suojeluperusteeksi esitettyyn metsäpeuraan olisi pitänyt huomioida osana Natura-arviointia, vaikka Natura-alueita koskeva lainsäädäntö ei siihen suoraan velvoitakaan. Näin hankkeen vaikutuksista alueen luontoarvoihin olisi saanut todenmukaisemman käsityksen.

ELY-keskus pitää Metsähallituksen näkemystä perusteltuna lajin suojelun turvaamisen näkökulmasta, koska metsäpeurakannan suojelun kannalta tärkeintä on varmistaa nykyisten kesäelinympäristöjen ja niiden yhteyksien säilyminen huomioimalla tuulivoiman sijoittelussa lajin kesäaikaiset elinalueet, erityisesti Natura- ja luonnonsuojelualueilla.

Vaikutukset luontotyypeille ja lajeille

Löytösuon tuulivoimapuiston vaikutusalueelle sijoittuu Rimpineva-Matilannevan Natura-alue (SAC/SPA), jonka suojelun perusteena oleville, luontodirektiivin mukaisille luontotyypeille ja lintudirektiivin mukaisille lajeille tuulivoimahankkeella saattaa yksin tai yhdessä muiden lähialueen hankkeiden kanssa toteutuessaan todennäköisesti olla suoria tai välillisiä vaikutuksia.

Rimpineva-Matilannevan Natura-alue sijaitsee lähimmillään 135 metrin päässä Löytösuon hankealueen rajasta ja noin 900 metrin päässä lähimmästä voimalasta (VE1 ja VE2). Missään vaihtoehdossa hankkeella ei ole todettu kuitenkaan olevan merkittäviä suoria tai välillisiä vaikutuksia alueen suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin tai lajeihin. Alueen suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin ei arvioida kohdistuvan lainkaan vaikutuksia hankealueen etäisyydestä johtuen, ja yksittäisiin suojelun perusteena oleviin lintulajeihin arvioidaan kohdistuvan korkeintaan vähäisiä vaikutuksia tuulivoimahankkeen rakentamisen myötä. Suunniteltu tuulivoimahanke ei vaaranna lyhyellä tai pitkällä aikavälillä Natura-alueen koskemattomuutta. Tämän johdosta myöskään Natura-alueen tai Natura-alueverkoston eheydelle ei arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia.

20.6.2024

Natura-alueella pesivä salassa pidettävä uhanalainen laji kuuluu alueen suojeluperustelajeihin. Metsähallitus on pitänyt lausunnossaan mahdollisena, että hankkeella olisi negatiivisia vaikutuksia lajiin. Hankkeen petolin-tutarkkailuissa ei havaittu lajin käyttävän hankealueen pohjoisosan soveltuvia avoimia ja puoliavoimia alueita kuin satunnaisesti, mutta jää epävarmaksi, voiko seurannan tulos johtua vain siitä, ettei laji välttämättä pesinyt onnistuneesti alueella seurantavuosina. Vuonna 2022 Natura-alueella ei tehty pesätarkastuksia, eikä näin ollen tiedetä pesikö laji tuolloin Natura-alueella. Vuonna 2023 ainoa tunnettu pesä tuhoutui munavaiheessa, mikä voi oleellisesti vaikuttaa lajin reviirinkäyttöön. On mahdollista, että hankealueen pohjoisosilla voi olla suurempi merkitys lajin saalistusympäristönä niinä vuosina, kun pesintä onnistuu Natura-alueella.

ELY-keskuksen mielestä salassa pidettävän uhanalaisen lajin sekä linnuston osalta arviointiin liittyy epävarmuutta eikä siten täysin voida poissulkea sitä mahdollisuutta, että tuulivoimahanke heikentää Natura-alueen suojeluperusteita lintulajiston osalta. Arvioinnin täydentäminen edellyttää salassa pidettävän uhanalaisen lajin osalta lisäselvityksiä.

Vaikutukset Natura -alueen eheyteen

Millään hankevaihtoehdolla ei arvioida olevan vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin ja sitä kautta Natura-alueen eheyteen. Hanke ei vaaranna niitä luontoarvoja, joiden perusteella kyseinen alue on sisällytetty Suomen Natura 2000-verkostoon. Arviointiin liittyy kuitenkin salassa pidettävän lajin osalta epävarmuutta, millä ei täysin voida poissulkea sitä mahdollisuutta, että tuulivoimahanke ei yksin tai yhdessä muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa heikennä Natura-alueen ekologista rakennetta ja toiminnallista kokonaisuutta.

Yhteisvaikutukset

Löytösuon lähialueella on toiminnassa olevia tuulivoimapuistoja sekä kaksi suunnitteilla tuulipuistoa. Arvioinnin mukaan Löytösuon tuulivoimahanke voi aiheuttaa korkeintaan vähäisiä Natura-alueeseen kohdistuvia yhteisvaikutuksia erityisesti näiden hankkeiden kanssa, jotka kohdistuvat linnustoon.

Löytösuon tuulivoimapuiston mahdolliset vaikutukset suojeluperusteena olevaan linnustoon kohdistuvat arvioinnin mukaan laajalla alueella liikkuviin lajeihin Natura-alueen ulkopuolella tapahtuvien elinympäristömuutosten kautta. Etenkin petolintujen kohdalla voimaloista aiheutuu myös törmäysriski. Yhteisvaikutusten myötä alue, jolla mainitut vaikutusmekanismit kohdistuvat Natura-alueen ulkopuolella liikkuviin lintuihin, laajenee, mutta vaikutusten merkittävyys ei kohoa.

Löytösuon tuulivoimahankkeella yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia niihin luontoarvoihin, joiden perusteella Rimpineva-Matilanneva on sisällytetty Natura 2000-verkostoon,

20.6.2024

mitä ELY-keskus pitää arvioinnin perusteella oikean suuntaisena johtopäätelmänä. Epävarmuutta arviointiin liittyy kuitenkin salassa pidettävän uhanalaisen lintulajin ja koko alueen linnustonkin osalta, sillä arvioinnissa ei ole tehty linnustoselvitystä Natura-alueella.

Vaikutusten lieventämismahdollisuudet

Koska Natura-arvioinnissa ei tunnistettu Löytösuon Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin ja lintulajeihin kohdistuvia merkittäviä vaikutuksia, ei arvioinnissa ole esitetty tarvetta lieventäville toimenpiteille. ELY-keskus pitää johtopäätelmää oikeana.

KAINUUN ELY-KESKUKSEN JOHTOPÄÄTÖKSET NATURA-ARVIOINNISTA

ELY-keskus toteaa, että Löytösuon tuulivoimahanke, johon kuuluu myös voimajohdon rakentaminen, ei todennäköisesti merkittävästi heikennä niitä luontotyyppejä, joiden suojelemiseksi Löytösuon Natura-alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Rimpineva-Matilannevan Natura-alue on linnustollisesti arvokas alue, joka on liitetty Natura-verkostoon sekä luontodirektiivin (SAC) että lintudirektiivin (SPA) mukaisena alueena. Natura-arvioinnin ja hankkeen luonto- ja linnustoselvityksen mukaan Natura-alueen linnustoon kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu käyttäen olemassa olevia tietoja, kuten Natura-tietolomaketta ja laji.fi-havaintoja. Lisäksi hankealueella on tehty linnustoselvityksiä, joiden yhteydessä on havainnoitu myös Natura-alueen linnustoa.

Koska hankealue sijoittuu linnustollisesti arvokkaan Natura-alueen välittömään läheisyyteen, ELY-keskus katsoo, että olisi ollut perusteltua tehdä riittävät linnustoselvitykset myös Natura-alueelta, mikäli alueen linnustosta ei ole olemassa ajantasaista tietoa, mihin Metsähallitus on antamassaan lausunnossa kiinnittänyt huomiota. Metsähallitus on myös todennut, että pelkästään Natura-tietolomakkeen tietoihin ei tulisi nojautua tietolomakkeen päivityksen hitaudesta johtuvien mahdollisten puutteiden vuoksi. Natura-alueen selvitysmenetelmien tulisi täyttää linnustoseurannan laatukriteerit myös mahdollista myöhemmin tapahtuvaa hankkeen vaikutusten seurantaa varten. Metsähallituksen mukaan on myös hyvä huomioda, että Metsähallituksen Lajitietokeskukseen siirtämät linnustoseurantatiedot Rimpineva-Matilannevan alueelta ovat puutteellisia vesilinnuston osalta, koska seurantatiedot perustuvat vain linjalaskenta-aineistoon.

Natura-alueella pesivä salassa pidettävä uhanalainen laji kuuluu alueen suojeluperustelajeihin. Metsähallitus pitää lausunnossaan mahdollisena, että hankkeella olisi negatiivisia vaikutuksia lajiin. Hankkeen petolintutarkkailuissa ei havaittu lajin käyttävän hankealueen pohjoisosan soveltuvia avoimia ja puoliavoimia alueita kuin satunnaisesti, mutta jää epävarmaksi, voiko seurannan tulos johtua vain siitä, ettei laji välttämättä pesinyt onnistuneesti alueella seurantavuosina. Vuonna 2022 Natura-alueella ei tehty

20.6.2024

pesätarkastuksia, eikä näin ollen tiedetä pesikö laji tuolloin Natura-alueella. Vuonna 2023 ainoa tunnettu pesä tuhoutui munavaiheessa, mikä voi oleellisesti vaikuttaa lajin reviirin käyttöön. On mahdollista, että hankealueen pohjoisosilla voi olla suurempi merkitys lajin saalistusympäristönä niinä vuosina, kun pesintä onnistuu Natura-alueella. ELY-keskus katsookin, että tämän lajin osalta vaikutusten arviointia tulee täydentää. Koska tuulivoimahanke tulisi sijoittumaan Natura-alueen välittömään läheisyyteen ja hankealueelta ei ole käytettävissä ajantasaista tietoa linnustosta, ELY-keskus katsoo, että arvioinnin täydentämisen yhteydessä on perusteltua tehdä koko Natura-alueen kattava linnustoselvitys.

Koska Rimpineva-Matilannevan ja Pöntönsuon Natura-alueille on metsäpeura 2023 esitetty lisättäväksi suojeluperustelajiksi, ELY-keskus katsoo, että hankkeen sekä hankkeiden yhteisvaikutukset metsäpeuraan on perusteltua arvioida Natura-arvioinnin täydentämisen osana. Natura-alueiden suojeluperusteiden tarkennusten perusteenahan on se, että Natura-alueet ovat metsäpeuran kesäelinympäristöä. Lisäysesitys perustuu Luonnonvarakeskuksen pannoittamien metsäpeurojen seurantatietoon. Vaikka Natura-alueita koskeva lainsäädäntö ei tällä hetkellä velvoita arvioimaan hankkeen vaikutuksia metsäpeuran osalta, ELY-keskus katsoo, että kun laji kuitenkin tullaan lisäämään Natura-alueiden suojeluperustelajiksi, hankkeen ja hankkeiden yhteisvaikutuksista lajille on syytä olla arvio, jotta mahdolliset haitalliset vaikutukset Natura-alueille voidaan estää.